

Zenon Hendel

Żukowice, st. 34, gm. loco, woj.
legnickie, AZP 67-19/51

Informator Archeologiczny : badania 25, 27-28

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Zagaje Stradowskie, st. „Mogila Stradowska”
gm. Czarnocin, woj. kieleckie**

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Archeologii Małopolski w Krakowie

Badania prowadzili Sławomir Jastrzębski i Barbara Burchard. Finansowane przez Instytut Historii Kultury Materialnej PAN. Pierwszy sezon badań. Kurhan z grobowcem kultury pucharów lejkowatych, grobami kultury ceramiki sznurowej i grobem kultury mierzanowickiej.

Badania Mogiły Stradowskiej nawiązywały do odkrycia dokonanego w 1959 roku. W przekopanej wówczas ćwiartce rozoranego kurhanu natrafiono na skrzyniowy grób kultury pucharów lejkowatych z fragm. rowków po dwóch stronach grobu, równoległych do jego osi długiej południowy wschód – północny zachód. W 1991 r. przekopano powierzchnię 80 m² obejmującą sąsiednią ćwiartkę kurhanu. Pod nasypem odkryto część czołową (od strony wschodniej) konstrukcji stanowiącej obudowę grobowca kultury pucharów lejkowatych, składającą się z rowków z umocnieniem z kamieni narzutowych i płyt ze skały wapiennej.

W obrębie badanej ćwiartki kurhanu odkryto 2 groby niszowe kultury ceramiki sznurowej oraz grób kultury mierzanowickiej wkopany w nasyp kurhanu. Na wyposażenie tego ostatniego grobu składa się stosunkowo duża ilość wyrobów miedzianych, m.in. fragm. 4 zausznicy w kształcie wierzbowego liścia, narzędzie miedziane (retuszer do wyrobu grociaków krzemiennych?), 1 grocik krzemienny.

Materiały i dokumentacja znajdują się w zbiorach Pracowni Archeologicznej Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN w Igołomi.

Badania winny być kontynuowane.

**Zakrzewo, st. 1, gm. Babiak, woj. konińskie patrz środkowa i późna epoka brązu
Zawiercie-Bzów (Skala Rzędowa), gm. loco, woj. katowickie patrz wczesna epoka żelaza**

**Żukowice, st. 34
gm. loco, woj. legnickie
AZP 67-19/51**

Muzeum Archeologiczno-Historyczne
w Głogowie

Badania zostały przeprowadzone pod kierunkiem mgr. Zenona Hendela. Finansowane przez Urząd Miasta w Głogowie, Hutę Miedzi w Głogowie. Pierwszy i drugi sezon badań. Stanowisko wielokulturowe: osady kultury ceramiki wstęgowej klutej, kultury lendzielskiej, kultury amfor kulistych, grób kultury unietyckiej, osada kultury tużyckiej i osada z okresu wpływów rzymskich.

W 1990 r. władze miejskie Głogowa przystąpiły do realizacji planów budowy wielkiego, komunalnego wysypiska śmieci, o łącznej powierzchni ok. 32 ha, które miało powstać w obrębie strefy ochronnej huty, pomiędzy torowiskami prowadzącymi z Głogowa do Nowej Soli oraz Zagania.

Prace badawcze na stanowisku nr 34 w Żukowicach, usytuowanym na niewielkim wzniesieniu w centralnej partii wspomnianej wyżej inwestycji, przeprowadzone zostały w l. 1990-1991. Objęto nimi północną część wyniesienia o łącznej powierzchni 2,3 ha. W obrębie wykopu znalazło się całe stanowisko, na którym zbadano łącznie 220 obiektów, różniących się między sobą zarówno pierwotnie pełnioną funkcją, jak i chronologią. Na stanowisku stwierdzono liczne ślady osadnictwa neolitycznego, pojedyncze jednostki stratygraficzne z epoki brązu oraz stosunkowo znaczną grupę jam z okresu wpływów rzymskich.

Najstarsze ślady osadnictwa wiążą się z kulturą ceramiki wstęgowej rytej. Na ten okres jest datowana tylko jedna jama, nr 70. Cechy surowcowe oraz ornamentacyjne pozyskanego materiału ceramicznego pozwalają omawiany obiekt datować na środkową fazę tej kultury.

Ślady osadnictwa kultury ceramiki wstęgowej klutej w postaci 38 obiektów koncentrowały się w centralnej i północno-zachodniej części stanowiska. Duże jamy tej kultury usytuowane były w centralnej partii stanowiska tak, iż tworzyły dość nieregularny, pusty w środku czworobok. Kształt i rozmiary tych obiektów pozwalają sądzić, że stanowiły one wziemne pozostałości dużych, zagłębionych w ziemię budynków mieszkalnych, usytuowanych w centralnej stronie stanowiska. Z ich wypełnisk pozyskano stosunkowo bogaty zestaw zabytków. Pod względem technologicznym oraz stylistycznym ułamki naczyń glinianych datują ten zespół na późną fazę omawianej kultury.

Następną fazę osadnictwa neolitycznego stanowiła mała osada ludności kultury lendzielskiej, grupy brzesko-kujawskiej, składająca się zaledwie z 4 obiektów. Wszystkie zostały zidentyfikowane na kulminacji wyniesienia.

Ślad po kolejnej fazie osadnictwa tworzyło 37 jam kultury amfor kulistych, występujących w obrębie całego stanowiska, skupiających się jednak głównie na kulminacji wyniesienia. Cechy asortymentowe pozyskanych fragm. naczyń, ich bogate zdobnictwo sznurowe i stempelkowe pozwalają w oparciu o analogiczne materiały odkryte w najbliższych okolicach datować osadę na najmlodsza fazę tej kultury.

W obrębie omawianego stanowiska zostały także odkryte 2 obiekty z wczesnego okresu epoki brązu. Jednym z nich był grób szkieletowy (jama nr 158) położony w północno-wschodniej części stanowiska, datowany na I/II fazę kultury unietyckiej. Drugi stanowiła jama osadnicza uchwycona w jego północno-zachodniej części.

W obrębie badanej przestrzeni odkryto także 4 obiekty związane z okresem penetracji tych okolic przez ludy kultury lużyckiej. Zidentyfikowano je w północno-zachodniej części stanowiska, gdzie usytuowane były w pewnym rozproszeniu. W ich wypełniskach pozyskano nieliczny materiał ceramiczny, w którym znajdują się fragm. ceramiki guzowej, datującej cały zespół na III okres epoki brązu.

Najmlodsze ślady osadnictwa, jakie zostały tutaj odkryte, pochodzą z okresu wpływów rzymskich. W sumie zidentyfikowano 25 obiektów występujących w rozproszeniu w obrębie całego stanowiska. Na podstawie cech dość licznej inwentarza ceramicznego, jaki odnaleziono w ich wypełniskach, możemy przyjąć, że omawiana osada funkcjonowała w fazie D wspomnianego okresu.

Dokumentacja oraz zabytki znajdują się w zbiorach Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Głogowie.

Żukowice, st. 35, gm. loco, woj. legnickie patrz środkowa i późna epoka brązu

Żukowice, st. 36, gm. loco, woj. legnickie patrz środkowa i późna epoka brązu; wczesna epoka żelaza

---

**Żukowice, st. 48
gm. loco, woj. legnickie
AZP 68-19/143**

**Muzeum Archeologiczno-Historyczne
w Głogowie**

Badania prowadziła mgr Magdalena Świdzka. Finansowane przez Urząd Miejski w Głogowie, Hutę Miedzi „Głogów”. Pierwszy sezon badań. Osada wielokulturowa: kultura ceramiki wstęgowej klutej, kultura lużycka z V okresu epoki brązu i okresu halsztackiego, kultura przeworska z późnego okresu wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze.

Stanowisko położone jest ok. 1500 m na wschód od wsi Żukowice i ok. 1500 m na południowy zachód od obecnego koryta Odry, na skraju niewielkiego wyniesienia, opadającego w kierunku wschodnim do małego cieku.